

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.154/2021/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. J. B. pártfogó ügyvéd (cím) által képviselt 'felperes neve' (cím) felperesnek – a T-né dr. P. Sz. elnök által képviselt 'alperes neve' (cím) alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében az Egri Törvényszék 12.P.20.017/2021/4. számú ítélete ellen a felperes részéről 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét azzal hagyja helyben, hogy a pártfogó ügyvéd díjának viselése a felperes terhére esik, míg az állam visel 480 000 (négy száznyolcvanezer) forint meg nem fizetett kereseti illetéket.

Megállapítja, hogy a felperest képviselő pártfogó ügyvéd másodfokú eljárás során felmerült díjának viselése a felperes terhére esik, míg az állam visel 640 000 (hat száznegyvenezer) forint meg nem fizetett fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Járásbíróság (a továbbiakban: járásbíróság) a 2014. június 26-án kelt 9.P.21.037/2014/7. számú ítéletével elutasította a felperes Ny. Város Önkormányzata alperessel (a továbbiakban: végrehajtást kérő) szemben előterjesztett keresetét és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg a végrehajtást kérőnek 81 250 Ft perköltséget. Az ítélet 2014. szeptember 5-én jogerőre emelkedett első fokon (a továbbiakban: alapügy).

[2] A felperes 2014. november 24-én terjesztett elő perújítási kérelmet az alapügyben, amelytől 2015. március 18-án elállt. A járásbíróság ezért a 2015. április 7-én megtartott tárgyaláson meghozott 3.P.23.657/2014/9. számú végzésével megszüntette a perújítási eljárást, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a végrehajtást kérőnek 17 150 Ft perköltséget. E végzés 2015. május 7-én jogerőre emelkedett első fokon (a továbbiakban: perújítás).

[3] A végrehajtást kérő a felperes önkéntes teljesítése hiányában 2014. szeptember 26-án terjesztett elő végrehajtási lap kibocsátása iránti kérelmet a járásbíróságon a felperessel mint adóssal szemben az alapügyben megítélt 81 250 Ft perköltség „bárhon fellelhető összes vagyontárgyból” történő végrehajtására. A járásbíróság 2014. október 3-án

bocsátotta ki az ennek megfelelően kiállított végrehajtási lapot 05.-16.Vh.32../2014/1. számon, amely alapján a végrehajtás ..1.V.12../2014. számon volt folyamatban Sz. S. önálló bírósági végrehajtó (a továbbiakban: végrehajtó) előtt.

[4] A végrehajtó a 2015. március 1-jén kelt 40. sorszámú intézkedésével megkereste a Miskolci Járási Földhivatalt (a továbbiakban: földhivatal), hogy – a végrehajtási lapon rögzített 81 250 Ft perköltség helyett – 82 250 Ft tőke és járulékai erejéig jegyezen be végrehajtási jogot a felperes tulajdonát képező egyik, a lakóhelyeül szolgáló Cím1 alatti, M. belterületi 35.../2. hrsz-ú ingatlan 1/2 -ed tulajdoni illetőségére. A földhivatal a 2015. március 31-én meghozott 37.../2015.03.05. számú – fellebbezhető – határozatával teljesítette a megkeresést. A végrehajtó 2015. április 10-én a 44. sorszámú intézkedésével lefoglalta a felperes J.-8.. forgalmi rendszámú gépjárművét (a továbbiakban: gépjármű) is. Ez utóbbi intézkedés alapján 2015. április 24-én kivonták a forgalomból a felperes gépjárművét.

[5] A felperes 2015. április 17-én végrehajtási kifogást terjesztett elő a járásbírószágon a végrehajtó 40. és 44. sorszámú intézkedéseivel szemben, hivatkozva arra, hogy a végrehajtó „túlfoglalást hajtott végre”, majd 2015. április 29-én megfizetett a végrehajtást kérő részére 81 250 Ft-ot, amelyet a másnap a járásbírószághoz benyújtott „panasz” beadványában igazolt.

[6] A végrehajtó 2015. május 4-én a 45. sorszámú intézkedésével megkereste a földhivatalt a végrehajtási jog ingatlan-nyilvántartásból való törlése iránt, illetőleg 46. sorszámú intézkedésével felhívta a felperest 40 525 Ft végrehajtási költség megfizetésére.

[7] A felperes az ezt követően a járásbírószágon 2015. május 5., 6., 13., 22., 27. és június 5. napjain előterjesztett beadványaiban fenntartotta végrehajtási kifogásait, egyúttal azt kiterjesztette a végrehajtó 46. sorszámú intézkedésére is, továbbá kérte a végrehajtás felfüggesztését is. A járásbírószág 2015. május hó 13-án felfüggesztette a végrehajtást a végrehajtási kifogások jogerős elbírálásáig.

[8] A járásbírószág a 2015. június hó 11-én kelt 05.-16.Vh.32../2014/18. számú végzésével (a továbbiakban: elsőfokú végzés) egyrészt költségmentességet engedélyezett a felperes részére, másrészt engedélyezte a felperes részére a lefoglalt gépjármű árverésig történő használatát, harmadrészt hatályában fenntartotta a végrehajtó 40., 44. és 46. sorszámú intézkedéseit, továbbá kötelezte a felperest 15 000 Ft eljárási illeték megfizetésére. Az elsőfokú végzés indokolása szerint a végrehajtó a jogszabályoknak és a végrehajtási lapnak megfelelően rendelkezett a gépjármű foglalásáról és a végrehajtási jog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzéséről, amely utóbbit érintő 1000 Ft elírás nem „lényegesen jogszabálysértő”, kiváltképp, hogy „a végrehajtási jog utóbb törlésre került”, emellett a felszámított végrehajtási költségek megfelelnek a jogszabályi rendelkezéseknek, míg a költségmentesség nem mentesít a végrehajtási kifogás illetékének viselése alól.

[9] A földhivatal az ezt követően 2015. június 15-én meghozott 44.../2015.05.07. számú határozatával törölte a végrehajtási jogot az ingatlan-nyilvántartásból.

[10] A felperes fellebbezéssel élt az elsőfokú végzés végrehajtói intézkedéseket és az illetékfizetési kötelezettséget érintő rendelkezéseivel szemben. Az ennek folytán eljár alperes a 2016. március hó 4. napján kelt 2.Pkf.22.190/2015/4. számú végzésével (a továbbiakban: másodfokú végzés) helybenhagyta az elsőfokú végzés fellebbezéssel támadott rendelkezéseit, és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 7000 Ft le nem rótt jogorvoslati illetéket, a végrehajtást kérőnek pedig 4000 Ft másodfokú perköltséget. A másodfokú végzés indokolása megismételte az elsőfokú végzés indokait, egyúttal kiemelte, hogy a végrehajtási jogot utóbb törölték az ingatlan-nyilvántartásból.

[11] A végrehajtó időközben végrehajtó időközben, 2015. július 8-án intézkedett a lefoglalt gépjármű forgalomba való visszahelyezéséről, míg a bíróság a másodfokú végzés birtokában 2016. március hó 18-án megszüntette a végrehajtás felfüggesztését és elrendelte az eljárás folytatását. A felperes ezt követően, 2016. március hó 25-én terjesztett elő végrehajtás megszüntetése iránti kérelmet, amelyre a végrehajtást kérő 2016. május 17-én bejelentette, hogy követelése megtérült, a végrehajtási eljárás megszüntetéséhez hozzájárul. A bíróság ez alapján a 2016. május 19. napján kelt 05.-16.Vh.32../2014/32. számú, első fokon 2016. június 16-án jogerőre emelkedett végzésével megszüntette a végrehajtást. A felperes 2016. augusztus 11-én felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő az első- és másodfokú végzésekkel szemben, amelyet a Kúria a 2017. március 29-én kelt Pfv.I.21.662/2016/2. számú végzésével hivatalból elutasított.

[12] Bár a végrehajtó részére 2016. június 2-án kézbesítették a végrehajtás megszüntetéséről hozott végzést, 2016. július 14-én pedig az annak jogerejéről történő értesítést is, a végrehajtó ezt követően nem intézkedett a gépjármű foglalásának megszüntetéséről. A felperes erre tekintettel 2017. július 4-én panaszt terjesztett elő a Magyar Bírósági Végrehajtói Karnál, amely 2017. augusztus 11-én arról tájékoztatta a felperest, hogy mellőzte a panasz vizsgálatát. A felperes ezt követően, 2018. augusztus 13-án a bíróságon terjesztett elő a bíróságon a gépjármű foglalás alóli feloldása iránti kérelmet, amely azt a 2018. augusztus 15-én kelt végzésével továbbította a végrehajtó részére. A végrehajtó (immáron dr. S. P. J. Végrehajtói Irodája) a 2018. szeptember 13-án kelt 80. sorszámu intézkedésével szüntette meg a gépjármű foglalását.

[13] A végrehajtást kérő – ugyancsak a felperes önkéntes teljesítése hiányában – 2015. május 29-én is végrehajtási lap kibocsátása iránti kérelmet terjesztett elő a bíróságon a felperessel mint adóssal szemben a perújítás során megítélt 17 150 Ft perköltség végrehajtására. A bíróság által 2015. július 9-én 05.-Vh.26../2015/1. sorszámu alatt kibocsátott végrehajtási lap alapján a Sz. és Társa Végrehajtó Iroda előtt volt folyamatban a végrehajtás ..1.V.8../2015. számon. A felperes 2015. november 11-én indított pert a bíróságon e végrehajtás megszüntetése iránt, amely perben a bíróság megszüntette a végrehajtást a 2016. április 18-án kelt, első fokon 2016. június 8-án jogerőre emelkedett 12.P.23.098/2015/14. számú ítéletével.

[14] A felperes a végrehajtó által lefoglalt gépjárművet az általa 2007. december 4-én a C. C. Zrt.-vel kötött kölcsönszerződés alapján folyósított 3 520 000 Ft kölcsön felhasználásával szerezte meg, amely szerződést a hitelező felmondott, mivel a felperes nem teljesítette szerződéses kötelezettségeit.

[15] A felperes mint adós 2007. december 20-án kötött hitel- és zálogszerződést a M. Zrt-vel mint hitelezővel 17 500 CHF, legfeljebb 2 500 000 Ft kölcsönzésére, amelyet a hitelező a felperes részére 2017. szeptember 5-én kézbesített levelében felmondott, mivel a felperes a 30 napot meghaladó lejárt, esedékes fizetési kötelezettségét írásbeli felszólítás ellenére sem fizette meg.

[16] A felperes módosított keresetében kérte kötelezni az alperest 8 000 000 Ft megfizetésére bírósági jogkörben okozott kár címén. Hivatkozása szerint az alperes egyrészt felel a végrehajtó magatartásáért, másrészt az alperes eljárása miatt keletkeztek végrehajtási költségei, és mondták fel kölcsönszerződéseit.

[17] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Álláspontja szerint nem felel a végrehajtó esetleges károkozásáért, ő maga pedig nem okozott kárt a felperesnek.

[18] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével elutasította a keresetet. Megállapította, hogy az állam viseli a felperes pártfogó ügyvédi képviselete során felmerült költséget.

[19] Az ítélet indokolásában ismertette a Vht. 236. §-ának (1) bekezdését, amelynek értelmében az önálló bírósági végrehajtó a végrehajtói működése körében az eljárása során okozott kárért kártérítésre és személyiségi jogsértésért sérelemdíj megfizetésére a Polgári Törvénykönyv szabályai szerint köteles. Mert bár a végrehajtás a bírósági eljárás része, az önálló bírósági végrehajtók közhatalmi feladatokat látnak el, amely tevékenységükért saját személyükben felelnek, szemben a Vht. hatályba lépését megelőzően szabályozottakkal. Ezért kizárólag az alperes magatartása volt értékelhető a kereset elbírálása során.

[20] Előre bocsájtotta, hogy az alapügyben hozott ítélet jogerőre emelkedett első fokon, és azt kézbesítették a felperes önálló felelősséggel rendelkező jogi képviselője részére 2014. július 10-én. Fellebbezés hiányában pedig a felperesnek számolnia kellett azzal, hogy önkéntes teljesítés hiányában végrehajtási eljárást kezdeményezhetnek ellene a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 13. §-ának (1) bekezdése értelmében. Miután a felperes nem tett eleget a jogerős bírósági ítéleten alapuló kötelezettségének, a járásbíróság a Vht. 15. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján törvényesen bocsátotta ki a végrehajtási lapot, amelyen a végrehajtandó követelés az alapügyben hozott jogerős ítélet rendelkező részének megfelelően tüntette fel.

[21] A felperesnek adott tájékoztatás szerint (12.P.20.039/2020/16. számú jegyzőkönyv) őt terhelte a kár bekövetkezésének, mértékének, az alperes jogalkalmazási tevékenysége során kifejtett felróható, nyilvánvalóan és kirívóan súlyos jogalkalmazási tévedés mint károkozó magatartás, illetőleg e magatartás és a kár közötti okozati összefüggés, továbbá annak bizonyítása, hogy kára rendes jogorvoslással nem volt elhárítható. A felperes azonban a már lefolytatott bizonyítás alapján kérte ítélet meghozatalát a tárgyalás berekesztését megelőző tárgyaláson a bizonyítási teher ismeretében.

[22] Az egységes jogalkalmazási gyakorlat értelmében, valamely bíróság kártérítési felelősségét csak kirívóan súlyos jogalkalmazási vagy jogértelmezési tévedés alapozhatja meg

(BDT2008. 1817., EBH2001. 526.), illetőleg akkor nem lehet szó menthető jogalkalmazási tévedésről, ha a jogalkalmazó szerv a jogszabály egyértelmű, több értelmezési lehetőséget nem engedő rendelkezését hagyja figyelmen kívül (BH2003. 236).

[23] Ezt követően ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) általános kártérítési felelősséget szabályozó rendelkezései közül a 6:518., 519. és 520. §-ait, majd idézte a 6:549. §-a (1) bekezdésének első és harmadik mondatait, amelyek szerint a bírósági és ügyészségi jogkörben okozott kárért való felelősségre a közigazgatási jogkörben okozott kárért való felelősség szabályait kell megfelelően alkalmazni, azzal, hogy a kárigényt bírósági jogkörben okozott kár esetén a bírósággal, ügyészségi jogkörben okozott kár esetén a Legfőbb Ügyészséggel szemben kell érvényesíteni; a kártérítési keresetnek előfeltétele a rendes jogorvoslat kimerítése.

[24] A felperes mindezekhez képest még azt sem bizonyította, hogy az alperes jogalkalmazó tevékenységével okozati összefüggésben kár érte. Az alapügyben és a perújítás során hozott határozatok első fokon emelkedtek jogerőre, ezért mivel egyik esetben sem merítette ki jogorvoslati lehetőségét, az azok miatt megfizetett összegeket nem érvényesítette kárként az alperessel szemben (már csak azért sem, mert az első fokon jogerőre emelkedett határozatokkal összefüggésben fel sem merülhet, hogy a bírák jogellenesen jártak volna el). Az alperes emiatt nem kötelezhető 116 525 Ft megfizetésére a felperes részére bírósági jogkörben okozott kár megtérítése címén.

[25] A felperes a felmondott hitelszerződéseivel hozta összefüggésbe a fennmaradó 7 883 475 Ft összegű követelését. A rendelkezésére álló okirati bizonyítékok alapján azonban azt állapította meg, hogy amiatt mondták fel e szerződéseket, mert a felperes rendszeresen nem tudta törleszteni azokat. A felperes mint bizonyító fél ugyanis okiratokkal kizárólag azt bizonyította, hogy a két hitelező eladta e követeléseket, és az engedményesek milyen összegű lejárt tartozás megfizetésére hívták fel.

[26] Az alapügy miatt folyt végrehajtási eljárás során hozott elsőfokú végzés kapcsán kitért arra is, hogy a járásbíróság kifejezetten engedélyezte a felperes számára a lefoglalt gépjármű használatát. Azért pedig, hogy a csak 2018. szeptember 13-án oldotta fel a gépjárművet a foglalatás alól, mivel ilyen intézkedést kizárólag a végrehajtó tehetett, az alperes nem felel.

[27] Az első- és másodfokú végzések emellett arra az álláspontra helyezkedett, hogy a végrehajtási jog bejegyzésével kapcsolatos elírás nem lényegesen jogszabálysértő, mivel csak kis mértékben haladta meg a felperes ténylegesen fennálló tartozását, de azt utóbb törölték is. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint pedig részoki összefüggés sincs a között, hogy a felperes nem tudott eleget tenni a kölcsönök törlesztésével kapcsolatos kötelezettségeinek és, hogy miként bírálták el végrehajtási kifogásait.

[28] Ítéletének indokolásában megállapította, hogy az állam viseli a feljegyzett kereseti illetéket a felperesnek engedélyezett személyes költségmentesség és az alperes illetékmentessége miatt, míg a „Pp. 101. §-ának (3) bekezdése” alapján állapította meg, hogy az állam viseli a pártfogó ügyvédi költséget is.

[29] A felperes fellebbezett az elsőfokú bíróság ítélete ellen, amelyben kérte az ítélet kereseti kérelemnek megfelelő megváltoztatását. Hivatkozása szerint amennyiben a végrehajtási lapot nem bocsájtották volna ki a téves összeggel, a végrehajtó pedig arányosan járt volna el, a perbeli tartozásai, azaz 116 525 Ft költsége és 7 883 475 Ft hiteltartozása nem keletkeztek volna. Ha a végrehajtó helyesen, 81 250 Ft és járulékai erejéig járt volna el, nem alakult volna ki súlyos vagyoni hátránya. Az alperes másodfokú végzése miatt 7000 Ft jogorvoslati illeték és 4000 Ft másodfokú perköltség lerovására is köteles volt, de az elsőfokú végzéssel is 15 000 forint illeték megfizetésére kötelezték, emellett a perújítási kérelem elutasítása miatt 32 850 Ft eljárási illetékkötelezettsége és 17 150 Ft perköltsége keletkezett, illetőleg az alapügyben hozott határozat végrehajtás során 40 525 Ft végrehajtási költsége. Pedig amint a végrehajtó tájékoztatta fizetési kötelezettségéről, 2016. április 29-én megfizette a végrehajtást kérő felé fennálló teljes tartozást. A végrehajtó az arányosság elvével szemben „túlfoglalást hajtott végre”, amikor a mintegy 80 000 Ft összegű tartozással szemben 10 000 000 Ft feletti vagyonra folytatott végrehajtást, amely „bedűtötte” a hiteleit. Ha pedig a helyes összeggel terheli meg az ingatlanát, illetőleg nem terheli meg végrehajtási joggal ingatlanát és gépjárművét, valószínűsíthetően egyik hiteltartozása sem állna fenn. Az alperes „lavinát” indított el a végrehajtási lap kibocsátásával, és lehetetlenítette el teljesítőképességét minden hitelező irányában. A fellebbezésben ezt követően (megismételve az elsőfokú eljárás során előterjesztett beadványaiban foglaltakat) maga is részletesen ismertette a történeti tényállást. Ennek részeként hangsúlyozta, hogy bár a járásbíróság már 2016. június 16-án jogerősen megszüntette a végrehajtási eljárást, a végrehajtó csak 2018. szeptember 16-án oldotta fel a gépjárművet a foglalás alól, amelyet ezért használni nem tudott, ugyanakkor az árverés veszélye fenyegette, emellett műszaki állapota is folyamatosan romlott, de annak forgalomba való visszahelyezése is további költségeket jelent. Álláspontja szerint az 1000 Ft elírás hozta olyan lehetetlen helyzetbe, amely miatt hitelei bedőltek, hiszen a C. B. felé havi 60 000, az M. B. felé havi 46 000 Ft törlesztőrészt kellett fizetni, de felmondták e hiteleit, mivel a végrehajtó végrehajtási jogot jegyeztetett be a lakóingatlanára és lefoglalta gépjárművét. E foglalás és az ingatlanon történt terhelés miatt teljes mértékben ellehetetlenült, ugyanis a végrehajtó a Vht. 103. §-ának (8) bekezdésében foglaltak és többszöri kérése ellenére sem engedélyezte a gépjármű használatát az árverésig. Később pedig a hitelekből fennálló tartozásokat engedményezték. Megjegyezte, hogy az alperes korábbi elnöke tájékoztatta arról, hogy ne hagyja annyiban az 1000 Ft-tal kapcsolatos sérelmét. Előadta, hogy nem tudott az alapügyben történt marasztalásáról, jogi képviselőjének megrendült egészségi állapota miatt ugyanis csak a fellebbezési határidőt követően szerzett ismereteket arról, de amint tudomást szerzett tartozásáról a lefoglalás miatt, haladéktalanul intézkedett befizetni tartozását, amelynek következményei azonban ettől függetlenül beálltak. Nem vitatva, hogy a hitelintézetek felé késedelembe esett, előadta, hogy a hitelek felmondására nem ezért került sor, hanem mert a „foglalót” már kibocsátották, amelyet dr. K. K. közjegyző is megerősített neki. Változatlan álláspontja szerint az alperes felelősségre vonható a végrehajtó mulasztásaiért, amelyet az alperes egyik bírója is megerősített.

[30] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helyes indokai alapján történő helybenhagyását. Hangsúlyozta, hogy 81 250 Ft-ról állították ki a végrehajtási lapot, és mivel a végrehajtás elrendelésének általános feltételei fennálltak, a járásbíróság nem mérlegelhetett. A végrehajtó tévedése a végrehajtási jog bejegyzésével kapcsolatban nem az alperesnek róható fel, amely a végrehajtási eljárás során jogszerűen járt el, egyebekben pedig a felperes az alapügyben és a perújítás során nem terjesztett elő jogorvoslati kérelmet.

Tartozása pedig azlrt vált lejárttá az egyes bankokkal szemben, mert nem tudta fizetni a törlesztőrészleteket.

[31] Az ítéltábla tárgyaláson kívül bírálta el a fellebbezést a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján, és azt megalapozatlannak találta az alábbiak szerint.

[32] Az ítéltábla a végrehajtási ügy iratai alapján annyiban kiegészítette az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, hogy a végrehajtó 2015. május 4-én intézkedett végrehajtási jog ingatlan-nyilvántartásból való törlése iránt, amelyről a földhivatal a 2015. június 15-én meghozott határozatával gondoskodott, továbbá hogy a felperes 2018. augusztus 13-án kérte a járásbíróságon a gépjármű foglалás alóli feloldását, amely kérelmet a járásbíróság haladéktalanul továbbított a végrehajtó részére. Emellett az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás annyiban pontosításra is szorult, hogy a felperes az általa becsatolt okiratok alapján nem a C. L. Zrt.-vel kötött hitelszerződést (jöllehet a követelést később az engedményezte), hanem a C. C. Zrt.-vel (12.P.20.255/2018/18/F/8. és 19. számon külön sorszámozott szerződés).

[33] Egyebekben az elsőfokú bíróság a felperes módosított bizonyítási indítványai alapján lefolytatott bizonyítási eljárás alapján feltárta az ügy érdemi elbírálásához szükséges tényállást, és helytálló következtetésre jutott a kereset megalapozatlanságát illetően. Döntésének indokaival az ítéltábla részben egyetértett, amelyet a fellebbezésben foglaltakra is tekintettel az alábbiak szerint egészít ki és pontosít.

[34] Az elsőfokú bíróság a Ptk. általa is felhívott 6:549. §-ának (1) bekezdése alapján helytállóan hivatkozott arra, hogy mivel a felperes nem merítette ki a rendes jogorvoslatot (fellebbezés) az alapügyben és a perújítási eljárás során hozott, a későbbi végrehajtások alapjául szolgáló határozatokkal szemben, nem hivatkozhat azok esetleges jogsértő voltára a kártérítés alapjaként. E vonatkozásban nincs jelentősége, hogy a felperes akkori jogi képviselője esetlegesen valamely menthető okból mulasztotta-e el a fellebbezést (amelyre vonatkozó peradat nincs egyik ügyben sem), mivel a fellebbezési határidő elmulasztásának kimentésére az adott eljárás során kellett volna előterjeszteni igazolási kérelmet [1952. évi Pp. 109. §-ának (1) bekezdése]. A végrehajtási kényszer alkalmazása [Vht. 5. §-ának (1) bekezdése], ennek részeként a végrehajtás megindítása szempontjából szintén közömbös, hogy milyen okból marad el a jogerős bírói határozat önkéntes teljesítése; a bíróság ugyanis a marasztalt fél és jogi képviselője közötti jogviszonytól függetlenül köteles kibocsátani a végrehajtási lapot a végrehajtást kérő kérelmére, ha a végrehajtandó határozatban megszabott teljesítési határidő letelt [Vht. 11. §-ának (1) bekezdése, 13. §-a (1) bekezdésének c) pontja].

[35] A felperes iratellenesen hivatkozott arra, hogy az alapügyben hozott ítéletet követően 81 250 Ft helyett 82 250 Ft összegre állították ki a végrehajtási lapot. E végrehajtási lap 3. c) pontja szerint ugyanis a „végrehajtandó követelés: 81.250, Ft perköltség (ügyvédi munkadíj)”.

[36] Az azonban tény, hogy a végrehajtó elírás miatt 81 250 Ft helyett 82 250 Ft és járulékai erejéig intézkedett a végrehajtási jog ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzéséről. Ez

azonban a felperes hivatkozásától eltérően szintén nem teremti meg az alperes kártérítési felelősségét nem teremti meg. Egyrészt az elsőfokú bíróság által helytállóan kifejtettek – ezért szükségtelenül meg nem ismételték – szerint a végrehajtó önálló kártérítési felelősséggel tartozik esetleges jogellenes magatartásáért [Vht. 236. §-ának (1) bekezdése], ezért utaló szabály hiányában az alperes kizárólag a saját jogellenes magatartásáért felel. Ezzel összefüggésben szükséges hangsúlyozni azt is a kiegészített tényálláshoz kapcsolódóan, hogy a járásbíró haladéktalanul továbbította a végrehajtó részére a felperes gépjármű foglalás alóli feloldását célzó nyilatkozatát is azt követően, hogy a felperestől tudomást szerzett arról, hogy a végrehajtó a végrehajtás megszüntetése ellenére nem gondoskodott a foglalás feloldásáról. Bár a felperes a fellebbezésében hivatkozott a gépjármű üzemben tartásával összefüggő költségeire, kiadásaira is, kárigényét nem erre, hanem a végrehajtási eljárás során felmerült költségeire és megnövekedett hitelterheire alapította.

[37] Az elsőfokú bíróság emellett a bírói gyakorlatnak megfelelően hivatkozott arra, hogy az alperes esetleges kártérítés felelősségét annak tükrében kellett megítélni, hogy történt-e a részéről kirívóan súlyos jogalkalmazási vagy jogértelmezési tévedés. Az elsőfokú ítélet indokait kiegészítve szükséges hangsúlyozni, hogy a Vht. 217. §-ának (1) bekezdése értelmében végrehajtási kifogás a végrehajtónak a végrehajtási eljárás szabályait és a végrehajtási kifogást előterjesztő jogát vagy jogos érdekét lényegesen sértő intézkedése, illetőleg intézkedésének elmulasztása miatt terjeszthető elő. E jogszabályhely második mondata alapján e § alkalmazásában a végrehajtási eljárás szabályainak lényeges megsértése az olyan jogszabálysértés, amelynek a végrehajtási eljárás lefolytatására érdemi kihatása volt. Ez alapján az alperes nem vétett jogalkalmazási hibát az első- és másodfokú végzésekben az 1000 Ft összegű elírás jogi értékelése körében (különösen annak fényében nem, hogy a felperes valós tartozása a 40 525 Ft végrehajtási költséggel együtt összesen 121 775 Ft volt), emellett az e végzésekben helytállóan rögzítettek szerint a végrehajtó a kifogás előterjesztése alatt intézkedett a végrehajtási jog törléséről is. Ez utóbbira tekintettel a még ezt követően is fenntartott végrehajtási kifogás önmagában (de a végrehajtási eljárás szabályainak lényeges megsértése hiányában is) megalapozatlan volt. Az ítéltábla hangsúlyozza ugyanakkor azt is, hogy ennek hiányában is a felperes további két végrehajtói intézkedéssel (44. és 46. sorszámú intézkedések) szemben előterjesztett kifogása is alaptalan volt, ezért az első- és másodfokú végzésekben megalapozottan marasztalták a végrehajtást kérő másodfokú perköltségében, illetőleg személyes költségmentessége ellenére az első- és másodfokú eljárások illetékében [1952. évi Pp. 86. §-ának (2) bekezdése]. Az ítéltábla a teljesség kedvéért rögzíti, hogy a végrehajtási iratok között rendelkezésre áll a földhivatal végrehajtási jogot bejegyző határozata, amellyel szemben a felperes fellebbezéssel (rendes jogorvoslat) is élhetett volna, emellett a végrehajtótól kérhette volna az elírás kijavítását is.

[38] A felperes alaptalanul hivatkozott a „túlfoglalásra” is. A Vht. ezzel összefüggésben hivatkozott 7. §-ának (1) és (2) bekezdései elsődlegesen a behajtásra vonatkoznak, nem a foglalásra, amellyel a végrehajtó csupán biztosítja az önkéntes teljesítés hiányában szükségessé váló végrehajtás fedezetét. A sérelmezett (a felperes 5 ingatlana közül 1 ingatlanát érintő) ingatlanfoglalás speciális szabályai értelmében továbbá [Vht. 138. §-ának (1) bekezdése] a végrehajtó az ingatlan adatainak megismerését (és az ingatlan-nyilvántartási eljárás igazgatási szolgáltatási díjának a részére történő megfizetését) követő 3 munkanapon belül intézkedik az ingatlan lefoglalása iránt.

[39] A Vht. 8. §-ának (1) bekezdése szerint e törvény keretei között a végrehajtást kérő rendelkezésétől függ, hogy az adós milyen jellegű vagyontárgyából kívánja

követelésének végrehajtását. A (2) bekezdés szerint a bíróság a végrehajtási kényszer arányos, illetőleg fokozatos alkalmazása céljából a végrehajtást kérő rendelkezésétől az adós érdekében eltérhet. Az ingatlan- és gépjárműfoglalás időpontjában a felperes már mintegy 6 hónapja nem teljesítette a jogerős ítéletben meghatározott fizetési kötelezettségét, emellett a kifogás elbírálásának időpontjában is fennállt 40 525 Ft végrehajtási költségből eredő, vitatott tartozása, amely körülmények mellett az alperest a vonatkozásban sem terheli jogalkalmazási hiba, hogy a foglalást érintő végrehajtói intézkedést hatályában fenntartotta (amelyhez képest a felperes 2016. március 25-én igazolta, hogy a teljes követelést megtérítette). Tette ezt ráadásul akként, hogy az elsőfokú végzésben engedélyezte a lefoglalt gépjármű árverésig történő használatát.

[40] Mindezekkel kiegészítve az elsőfokú ítélet indokolását megállapítható, hogy a felperes végrehajtási eljárással összefüggésbe hozott 116 525 Ft kárigénye (ide nem értve a perújítási eljárást megszüntető végzésben megállapított 32 850 Ft illetéket és 17 150 Ft perköltséget, amelyet eleve nem támadott fellebbezéssel) nem az alperes jogellenes és felróható magatartásával, hanem a felperes önkéntes teljesítésének elmaradásával okozati összefüggésben keletkezett.

[41] Emellett másodlagos volt, azonban az elsőfokú ítélet megalapozott következtetésének megfelelően a felperes azt sem bizonyította, részben pedig iratellenesen is hivatkozott arra, hogy a végrehajtás miatt mondták fel hitelszerződéseit. A felperes egyetlen fenntartott bizonyítási indítványaként az M. B. Zrt.-től beszerzett iratok (12.P.20.039/2020/23.) között rendelkezésre álló, a másodfokú végzést időben több, mint egy évvel követő felmondás egyértelműen rögzíti, hogy annak oka a felperes 30 napot meghaladóan lejárt fizetési kötelezettsége volt. Bár ezen iratot az elsőfokú bíróság az 1952. évi Pp. 192. §-ának (1) bekezdése ellenére beszerezte, a felperes az utolsó tárgyaláson tett nyilatkozata szerint nem tartotta fenn a C. C. Zrt.-vel fennállt ügyletével kapcsolatos iratok beszerzésére vonatkozó bizonyítási indítványát, illetőleg ezen iratokat (különösen a felmondást) nem is csatolta be. Az ítéltábla a teljesség kedvéért rögzíti, hogy függetlenül attól, hogy az ingatlanfoglalással kapcsolatos végrehajtói intézkedés elírással volt terhelt, az M. B. Zrt.-vel kötött szerződés szerint (6./A.1.c) pont) önmagában a felperes vagyonára indult végrehajtás felmondási ok lehetett volna. Mindezek alapján az elsőfokú ítélet helytálló megállapításának megfelelően a felperes nem bizonyította, hogy okozati összefüggés áll fenn a végrehajtási eljárás (alperesi intézkedései) és hitelterheinek elnehezülése között, amelynek következményei a felperes terhére esnek [1952. évi Pp. 3. §-ának (3) bekezdése].

[42] Az ítéltábla észlelte, hogy az elsőfokú bíróság előzőek szerinti (ismételt) megkeresésére 2020. június 23-án, az eljárás aznaptól történt szünetelése (12.P.20.039/2020/16. számú jegyzőkönyv és 17. sorszámú végzés) alatt került sor. Bár az elsőfokú bíróság ezzel megsértette a 1952. évi Pp. 137. §-ának (1) és (2) bekezdéseiben foglaltakat, amelynek értelmében a szünetelés alatt a bíróság nem folytatja az eljárást, majd úgy rekesztette be a tárgyalást és hozott ítéletet, hogy a megkeresésére megküldött iratok megismerését az 1952. évi Pp. 3. §-ának (6) és 192. §-ának (5) bekezdései ellenére nem tette lehetővé az alperes számára a megküldött iratok megismerését, az elsőfokú eljárás e lényeges szabályainak megsértése miatt nem volt szükséges az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú tárgyalás megismétlése, mivel a kereset megalapozatlansága miatt nem hatottak ki az ügy érdemi elbírálására.

[43] Az ítéltábla a teljesség kedvéért utal továbbá arra is, hogy a felperes az elsőfokú eljárás során még igen, fellebbezésében már nem hivatkozott arra, hogy a végrehajtás felfüggesztése ellenére került sor a gépjármű foglalására. E hivatkozása szintén iratellenes volt, hiszen – egyebek mellett – az addigra már megtett 44. sorszámú végrehajtói intézkedéssel szemben előterjesztett kifogások elbírálásáig függesztették fel a végrehajtást, azaz a foglalásra nem a felfüggesztés hatálya alatt került sor.

[44] Az ítéltábla e korrekció mellett, egyebekben pedig annak helytálló indokait meg nem ismételve helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján. Az ítéltábla észlelte azonban, hogy az elsőfokú bíróság – a jogszabály pontos megnevezése nélkül – tévesen utalt a „Pp.” 101. §-ának (3) bekezdésére a pártfogó ügyvédi díj viselésével kapcsolatban. Bár a 2018. január 1-jével megindult perekben hatályos, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvénynek (a továbbiakban: Pp.) e §-a szabályozza ezt a jogintézményt, e perben az 1952. évi Pp.-t kellett alkalmazni a Pp. 630. §-ának (1) bekezdése alapján. Az 1952. évi Pp. 87. §-a (2) bekezdésének e) pontja szerint pedig a bíróság a perköltség viseléséről szóló határozatában - a díj összegének megállapítása nélkül, a perköltségviselés arányának meghatározásával - megállapítja, hogy a pártfogó ügyvédi díj viselésére ki köteles. Az első fokon eljáró bíróság a jogerős határozatról egyebek mellett annak megjelölésével értesíti 8 napon belül a jogi segítségnyújtó szolgálatot, hogy a pártfogó ügyvédi díj viselésére melyik fél köteles. E jogszabályi rendelkezés és a kialakult bírói gyakorlat (pl. Pécsi Ítéltábla Pf.V.20.804/2012/3.) alapján azonban a bíróság csak a felek viszonylatában rendelkezhet a pártfogó ügyvéd díjának viseléséről. Ez ugyanakkor nem érinti, hogy a jogi segítségnyújtó szolgálat a felperesek részére biztosított támogatás és költségmentesség ismeretében határoz a díj tényleges viselőjéről a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény 62. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján. Az ítéltábla továbbá feltüntette a rendelkező részben a felperes költségmentessége miatt az állam által viselt le nem rótt illeték összegét is a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 14. §-a és 15. §-ának (3) bekezdései értelmében.

[45] A másodfokú eljárásban is pernyertes alperesnek nem merült fel perköltsége, ezért arról nem kellett határozni.

[46] A felperes teljes személyes költségmentessége miatt az állam viseli a fellebbezési illetéket a Kmr. 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján. A pártfogó ügyvédi díjról való rendelkezés az 1952. évi Pp. 87. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2021. július 8.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Pribula László s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-